

Nr 211.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt generalmajoren E. Virgin; given Stockholms slott den 10 mars 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN.

Efter gemensam beredning med chefen för försvarsdepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

Jag anhåller att få anmäla fråga om pension åt generalmajoren Eric Virgin.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Virgin är född den 18 maj 1876 och alltså den 18 maj 1936 uppnår en levnadsålder av 60 år;

att Virgin inträtt i krigstjänst den 23 december 1895 och erhållit sin första officersfullmakt såsom underlöjtnant i Smålands grenadjärkår den 9 december 1898;

att han därefter befordrats eller transporterats till löjtnant av 2. klassen vid Karlskrona grenadjärregemente den 31 december 1902, till löjtnant av 1. klassen vid generalstaben den 6 november 1908, till kapten av 1. klassen vid generalstaben den 25 juni 1912, till major vid generalstaben den 30 augusti 1918, till överstelöjtnant vid generalstaben den 13 maj 1922, till överstelöjtnant och chef för Svea trängkår den 7 oktober 1926, till överste och inspektör för trängen den 8 oktober 1927 samt till generalmajor och chef för flygvapnet den 13 november 1931;

att han genom Kungl. Maj:ts beslut den 4 maj 1934 erhållit avsked från och med den 1 juni 1934 från sin generalmajorsbeställning å stat med tillstånd att under två år kvarstå lönlös i flygvapnet;

samt att han varit anställd såsom rådgivare hos kejsaren av Abessinien från och med den 1 juni 1934 till den 1 oktober 1935, då han på grund av sjukdom nödgades lämna denna befattning.

Enligt de äldre pensionsbestämmelserna för armén, vilka varit tillämpliga å Virgin, gick beställningshavare, som erhöll avsked före uppnådd pensionsålder, med avskedet helt förlustig den av honom intjänta pensionsförmånen, även om han erhöll tillstånd att efter avskedet kvarstå lönlös över stat. Därest beställningshavaren emellertid före tillståndstidens utgång erhöll Kungl. Maj:ts medgivande att återinträda på stat, återupplivades pensionsrätten med skyldighet för beställningshavaren att för tillståndstiden erlagga pensionsavgifter till arméns pensionskassa. Jämväl enligt militära tjänstepensionsreglementet, som trätt i kraft den 1 juli 1935, förloras vid avsked, varom här är fråga, rätten till pension, därest återinträde på stat ej sker före uppnådd pensionsålder. Beställningshavaren är emellertid enligt detta reglementes bestämmelser berättigad att vid uppnådd pensionsålder komma i åtnjutande av uppskjuten livränta, motsvarande — där beställningshavaren räknar fulla tjänstår — den enligt försäkringstekniska grunder beräknade intjänta pensionen. Då Virgin erhållit avsked före reglementets ikraftträdande, äro likväl sistnämnda bestämmelser icke för honom gällande.

Generalmajor Virgin har hos Kungl. Maj:t anhållit, att Kungl. Maj:t måtte hos riksdagen göra framställning om rätt för honom att efter uppnådda 60 år komma i åtnjutande av pension till det belopp, som närmast syntes böra ifrågakomma med hänsyn till hans ålder och militära tjänstgöring. I ansökningen har Virgin anfört, att han jämväl under den tid, han haft avsked med tillstånd att kvarstå lönlös i flygvapnet, erlagt vederbörliga pensionsavgifter, att han icke innehar annan befattning i statens tjänst och icke uppbär pension för dylik tjänst samt att han icke åtnjutit ledighet, som kan förorsaka avdrag i tjänstårsberäkningen.

I ärendet har *statskontoret* den 6 mars 1936 avgivit infordrat utlåtande och därvid anfört följande:

Statskontoret vill erinra, att beställningshavare, som avgår från innehavande beställning med tillstånd att kvarstå lönlös över stat, sedermera kan vid inträffande ledighet under tillståndstiden erhålla Kungl. Maj:ts medgivande att återinträda på stat, varvid pensionsrätten, som vid avskedstagnandet upphört, återupplivas. Enligt vad statskontoret inhämtat, plägar i händelse av därom gjord ansökan dylikt medgivande i allmänhet lämnas. I förevarande fall har emellertid något återinträde i tjänst på stat icke ägt rum. Någon rätt till pension förefinnes följaktligen icke.

I anledning härav anser sig statskontoret i ärendets nuvarande läge av principiella skäl och med hänsyn till konsekvenserna icke kunna tillstyrka bifall till den gjorda framställningen.

Tillfogas må att, därest generalmajor Virgin, som den 18 maj 1936 uppnår en levnadsålder av 60 år och innehar över 30 tjänstår, kvarstått i tjänst till den 1 oktober 1936, han skulle hava uppfyllt de förutsättningar, som erfordras för att Kungl. Maj:t jämlikt 16 § militära tjänstepensionsreglementet må kunna medgiva förtidspension.

Såsom statskontoret framhållit, måste det i allmänhet av principiella skäl och ur konsekvenssynpunkt vara ägnat att ingiva betänkligheter att medgiva pension för en beställningshavare, som genom avsked före uppnådd pensionsålder förlorat pensionsrätten och därefter icke genom återinträde på stat återvunnit sådan rätt. I detta fall föreligga emellertid särskilda omständigheter, vilka synas göra det påkallat, att pensionsförmån beredes, och vilka jämväl torde vara av beskaffenhet att undanröja farhågor för framtida konsekvenser av icke önskvärd art. Då Virgin begärde och erhöll avsked på två år, hade han anledning att räkna med, att tillfälle skulle beredas honom att, om han så önskade, efter nämnda tids förlopp återinträda på stat vid försvarsväsendet. Sedermera har emellertid genom det år 1935 antagna militära tjänstepensionsreglementet pensionsåldern sänkts för vissa militära beställningar, bland annat för brigadchefsbeställningarna från 62 till 60 år. Vid sådant förhållande och då Virgin redan i maj månad 1936 uppnår 60 års ålder, föreligger icke möjlighet att bereda honom återinträde på stat i dylik beställning. Ej heller kan återinträde beredas Virgin i beställning, för vilken gäller högre pensionsålder än 60 år. På grund härav skulle, därest särskild åtgärd ej vidtages genom beslut av statsmakterna, Virgin gå helt förlustig pension, ehuru han under mer än 30 år innehaft ordinarie tjänst och därunder erlagt pensionsavgifter. Då detta med hänsyn till föreliggande omständigheter icke synes vara billigt, har jag — även om jag i princip delar statskontorets i ärendet uttalade uppfattning — efter samråd med chefen för försvarsdepartementet ansett mig böra tillstyrka, att i förevarande fall framställning göres till riksdagen om beviljande av särskild pensionsförmån.

I fråga om pensionens storlek har jag efter överbäggande funnit mig böra förorda, att pensionsbeloppet bestämmes till vad som skulle hava tillkommit Virgin, därest han erhållit beställning på stat såsom brigadchef och från nämnda beställning avgått med ålderspension. Pensionsbeloppet skulle då utgöra 7,896 kronor. Pensionen torde böra utgå från och med den 1 juni

1936 eller månaden näst efter den, varunder Virgin uppnått den numera fastställda pensionsåldern för brigadchefsbeställning.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att generalmajoren Eric Virgin må från och med den 1 juni 1936 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 7,896 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdta hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erland Ljungberg.